

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министър на образованието и науката

ПРОЕКТ!

№.....

..... 2017 г.

ДО
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

от Красимир Вълчев - министър на образованието и науката

Относно: *проект на Постановление на Министерския съвет за създаване на Изпълнителна агенция „Оперативна програма Наука и образование за интелигентен растеж” и за приемане на Устройствен правилник на Изпълнителна агенция „Оперативна програма Наука и образование за интелигентен растеж”*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, внасям за разглеждане от Министерския съвет проект на Постановление на Министерския съвет за създаване на Изпълнителна агенция „Оперативна програма Наука и образование за интелигентен растеж” (ИА ОПНОИР) и за приемане на нейния устройствен правилник.

Представянето на настоящия проект на Постановление на Министерския съвет за създаване на ИА ОПНОИР и приемане на нейния устройствен правилник, е следствие от необходимостта да се отстранят несъответствия и слабости, идентифицирани в предварителен одитен доклад от одитна мисия №REGC214BG0033 на Генерална дирекция “Регионална и урбанистична политика” и Генерална дирекция „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване” на Европейската

комисия, проведен в периода 24-28 октомври 2016 г. с цел установяване готовността на Главна дирекция „Структурни фондове и международни образователни програми” в Министерство на образованието и науката (МОН) да изпълнява функциите на Управляващ орган (УО) на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж” 2014-2020 г. (ОП НОИР). В доклада за извършената проверка се съдържат 14 констатации, 6 от които „критични”, т.е. налагащи спешно предприемане на необходимите корективни действия за отстраняване на установени основни несъответствия и слабости, които поставят под въпрос надеждността на цялата система за управление и контрол на оперативната програма.

Най-критична е констатацията, свързана с *необходимостта от разделяне на функциите в рамките на Министерство на образованието и науката между Управляващ орган и Бенефициент.*

С Протоколно решение на Министерския съвет от 26 април 2017 г. е приет план за действие, насочен към преодоляване на посочените в предварителния одитен доклад критични констатации като министърът на образованието и науката е създал необходимата организация за своевременното му изпълнение. Въпреки набелязаните и изпълнявани конкретни мерки, Европейската комисия счита за единствено приемлив варианта за осигуряване на административна самостоятелност на Управляващия орган и неговото отделяне в независима административна структура.

Това изисква належащи промени в системата и структурата за управление на Оперативната програма, които бяха концептуално обсъдени през последните три месеца на срещи и консултации със съответни експерти в Европейската комисия и с представители на основните институции в България, свързани с управлението на Европейските структурни и инвестиционни фондове. Бе постигнато общо разбиране, че УО на ОП НОИР следва да се обособи в изпълнителна агенция като самостоятелно юридическо лице с всички произтичащи от това задължения и отговорности съгласно националното и европейско законодателство. **Целта е да се осигури пълна функционална независимост**, като по този начин се гарантира по-ефективното управление на предоставяната безвъзмездна финансова помощ.

Поетият от МОН ангажимент е да осигури гаранция за **независимост и устойчивост на новата структура** с цел изпълнение в пълнота на определените в чл. 125 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 функции и отговорности. С оглед на новите функции на изпълнителната агенция в качеството ѝ на Управляващ орган, е необходима адекватна реорганизация, оптимизация и структурно преустройство, за да се гарантира плавен преход в работния процес, бързо утвърждаване на административната независимост и правилно функциониране на системите за управление и контрол на УО на ОП НОИР.

Предвижда се новата организационна структура да се **изгради при спазване на принципа на разделение на функциите**, в съответствие с логиката на изпълнение на оперативната програма, така че да се гарантира прецизното и срочно спазване на всички правила за управление, изпълнение, разплащане и приключване на проектите.

Ключова задача в процеса на реструктуриране и реорганизация, споделяна и от ЕК, е необходимостта от предприемане на спешни мерки за **изграждане на качествен административен капацитет в дългосрочен план**. В новата структура ще бъдат запазени експертите, които в момента работят в УО на ОП НОИР и чието образование, опит и професионални компетенции съответстват на експертните профили и длъжности в новата агенция. Ръководните позиции в новата Изпълнителна агенция (вкл. изпълнителен директор, заместник-изпълнителен директор, главен секретар, директор и т.н. до ниво началник-отдел), както и всяка свободна експертна позиция, ще бъдат заемани след провеждане на конкурси. В допълнение се предвижда да бъдат използвани наличните инструменти за привличане на необходимите експерти от други управляващи органи със съответния опит и експертиза в областта на европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ).

Както беше подчертано по-горе, предвид спецификата на управление на проектите по ОП НОИР и в изпълнение на одитните констатации на ЕК, **за първи път в страната Управляващ орган на оперативна програма ще бъде изведен от структурата на министерство, като се обособи в самостоятелна изпълнителна агенция**. В настоящия момент всички управляващи органи са обособени като главни дирекции/дирекции в рамките на министерства, което гарантира по-високо длъжностно ниво на администрацията съгласно Класификатора на длъжностите в администрацията (КДА). С цел осигуряване на равнопоставеност на УО на ОПНОИР с другите управляващи органи се предлага промяна в КДА. Промяната е заимствана от съществуващата и успешно прилагана практика при създаването на Изпълнителна агенция „Сертификационен одит на средствата от европейските земеделски фондове“, Държавен фонд „Земеделие“ и други администрации. В противен случай изпълнителната агенция ще остане единственият управляващ орган на оперативна програма в страната, който ще е в по-ниско длъжностно ниво в класификатора в сравнение с управляващите органи на останалите оперативни програми (Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г., Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ 2014-2020, Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020, Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020, Оперативна програма „Инициатива за малки и средни предприятия“ 2014-2020, Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020), които са структурирани в рамките на

главни дирекции/дирекции в ресорните си министерства или в администрацията на Министерския съвет.

Тази промяна в класификатора ще осигури изграждането на силен административен капацитет, ще осигури възможност за привличане в агенцията на качествени експерти с професионални познания, ще осигури кариерно развитие и адекватно заплащане, включително чрез разработване на ефективни системи за оценка на индивидуалното изпълнение на служителите.

Чрез тази нормативна промяна ще се гарантира изпълнението на препоръката на ЕК за дългосрочно изграждане на административен капацитет на УО, включително чрез привличането на качествени експерти с богат административен опит в управлението на оперативните програми и висока експертиза в изпълнението на проекти, финансирани от ЕСИФ.

С проекта на постановление се предлага и приемане на устройствен правилник, с който се уреждат дейността, функциите и структурата на ИА ОПНОИР и нейните административни звена.

ИА ОПНОИР ще се ръководи от Изпълнителен директор. Той ще представлява агенцията, ще ръководи, координира и контролира изпълнението на функциите и задачите на агенцията, както и връзките ѝ с други институции, органи и организации, ще е ръководител на УО на ОПНОИР.

ИА ОПНОИР ще изпълнява функции на управляващ орган на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 - 2020 г. и всички произтичащи от това задължения и отговорности съгласно националното законодателство и правото на Европейския съюз. Агенцията ще бъде междинно звено по Приоритетни оси 3 и 4 на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г. до приключване на програмата.

Предложената структура на ИА ОПНОИР има за цел да осигури изпълнението на комплексните правомощия на изпълнителния директор, произтичащи от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове и на вменените задължения като ръководител на УО на ОПНОИР.

Предвижда се агенцията да има обща численост 106 щатни бройки, разпределени между две дирекции в общата администрация и една главна дирекция и три дирекции в специализираната администрация.

Дирекция „Финансово планиране, счетоводство и плащания“ ще подпомага изпълнителния директор в управлението на финансовите ресурси.

Дирекция "Администрация и управление" ще подпомага изпълнителния директор в организацията и управлението на агенцията.

Дирекция „Управление на риска и контрол“ ще подпомага изпълнителния директор за осигуряване на качествено функциониране и подобряване на системите за управление и контрол и на законосъобразност на издаваните административни актове.

Дирекция „Програмиране, наблюдение и оценка” ще подпомага изпълнителния директор в процесите по планиране, програмиране и изменение на ОП НОИР, подготовка и обявяване на процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по тази оперативна програма в съответствие с европейската и национална нормативна уредба.

Дирекция „Подбор на проекти и договаряне” ще подпомага изпълнителния директор при организация и координация на оценителния процес по процедурите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОП НОИР.

Главна дирекция „Верификация” ще осъществява текущ контрол на изпълнението на договори/заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОП НОИР и ще верифицира разходите, извършени от бенефициенти по ОП НОИР.

С проекта на Постановление се предлагат промени и в Устройствения правилник на Министерството на образованието и науката, които имат за цел да отразят отделянето на новата Агенция, както и оптипизиране на структурата и числеността на министерството, без да се променя общият брой на дирекциите. Броят на дирекциите в общата администрация се намалява с една, като се обединяват функциите на връзките с обществеността и протокола в една дирекция – “Връзки с обществеността и протокол”. От друга страна дейността по международно сътрудничество преминава от общата в специализираната администрация и ще се осъществява от дирекция “Международно сътрудничество и външни европейски програми”, която се предвижда да бъде и програмен оператор по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и произтичащите от това задължения, включително по програма “Деца и младежи в риск”, която функция до момента се изпълняваше от ГД “Структурни фондове и международни образователни програми”.

Предложеният проект на акт няма да окаже пряко и/или косвено въздействие върху държавния бюджет, поради което е приложена финансова обосновка съгласно Приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Финансирането на дейностите на ИА ОПНОИР ще се осъществява в рамките на одобрените средства от бюджета на Европейския съюз, от предвидените средства в държавния бюджет и от собствени приходи.

Във връзка с чл. 28, ал. 2, т. 5 от Закона за нормативните актове предложените промени нямат отношение към правото на Европейския съюз.

В съответствие с чл. 20 от Закона за нормативните актове е извършена предварителна частична оценка на въздействието на проекта на нормативен акт, която е съгласувана с администрацията на Министерски съвет по реда на чл. 30б, ал. 5 от Устройствения правилник на Министерски съвет и на неговата администрация.

Съгласно разпоредбата на чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове по проекта на акт е проведено публично обсъждане, като проектът на постановление, докладът към него, частичната предварителна оценка и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ в администрацията на Министерския съвет от съгласуването на оценката, са публикувани на интернет страницата на Министерството на образованието и науката и на Портала за обществени консултации за срок от 30 дни. Направените бележки и предложения са отразени съгласно приложената към доклада справка.

Материалите са съгласувани по реда на чл. 32-34 от Устройствения правилник на Министерски съвет и на неговата администрация. Получените становища, заедно със справка за приетите и неприетите предложения и бележки, както и съображения за това, са приложени към настоящия доклад.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Предвид гореизложеното и на основание на чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам на Министерския съвет да приеме предложения проект на постановление за създаване на Изпълнителна агенция „Оперативна програма Наука и образование за интелигентен растеж“ и приемане на нейния устройствен правилник.

Приложения:

1. Проект на постановление на Министерския съвет;
2. Проект на устройствен правилник;
3. Финансова обосновка, одобрена от министъра на финансите;
4. Предварителна оценка на въздействието;
5. Становище от дирекция „Модернизация на администрацията“;
6. Проект на съобщение за средствата за масово осведомяване;
7. Таблица за отразяване на становищата от съгласувателната процедура.

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

Министър на образованието и науката